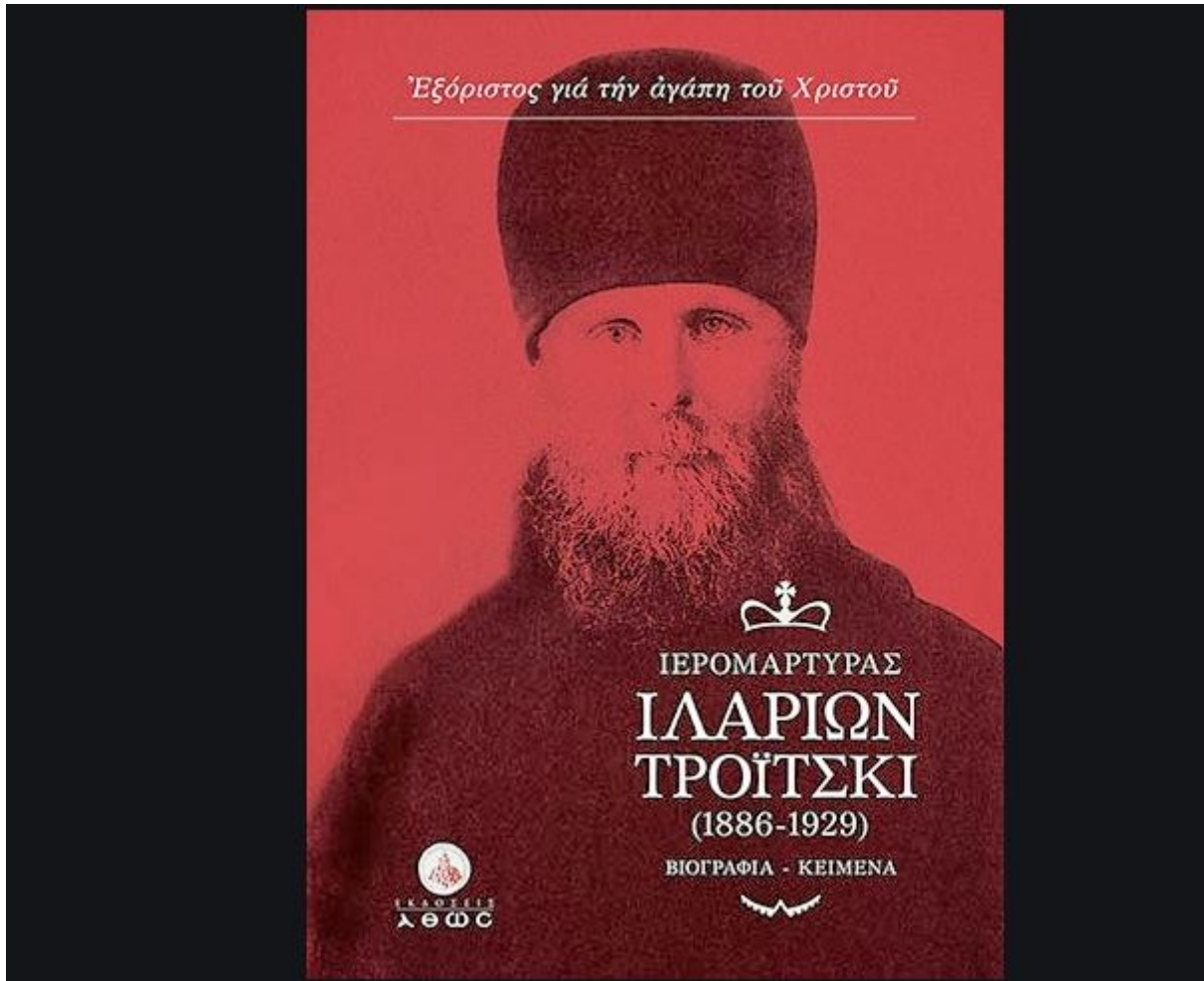

Δεν υπάρχει αγάπη εκτός εκκλησίας

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

- Άγιος Ιλαρίων Τροΐτσκι

Ο μακάριος Αυγουστίνος δέχεται ότι η χριστιανική διδασκαλία όταν κατανοείται θεωρητικά, μπορεί να φυλαχθεί και εκτός Εκκλησίας. Η αλήθεια παραμένει αλήθεια ακόμη κι αν την εκφράζει ένας κακός άνθρωπος. Πράγματι και οι δαίμονες ομολογούσαν τον Χριστό, όπως και ο Απόστολος Πέτρος. Ο χρυσός είναι αναμφίβολα καλός και παραμένει χρυσός ακόμη και στους κλέφτες, έστω κι αν χρησιμεύει για τους κακούς τους σκοπούς. Ο Χριστός είπε κάποτε στους μαθητές Του: «εκείνος που δεν είναι εναντίον μας είναι με το μέρος μας» (Λουκ. 9, 50). Από αυτό μπορείς να συμπεράνεις ότι εκείνος που στέκεται εκτός Εκκλησίας σε κάποια θέματα δεν είναι εναντίον της Εκκλησίας και έχει κάτι από τον εκκλησιαστικό πλούτο. Οι Αθηναίοι τιμούσαν τον άγνωστο Θεό (Πραξ. 17, 23) και ο Απόστολος Ιάκωβος μαρτυρεί ότι «και τα δαιμόνια πιστεύουσι» (Ιακ. 2, 19) αλλά αυτά, βέβαια,

είναι εκτός Εκκλησίας. Στα συγγράμματά του κατά των Δονατιστών ο μακάριος Αυγουστίνος λεπτομερώς αποδεικνύει και υποστηρίζει κάποιου είδους εγκυρότητα στο σχισματικό βάπτισμα.

Όμως αν και εκτός Εκκλησίας μπορεί να διαφυλάσσεται η αληθινή διδασκαλία, αν ακόμη και τα Μυστήρια τελούμενα ξέχωρα από την Εκκλησία είναι έγκυρα, τότε σε τι είναι αναγκαία η Εκκλησία; Δεν είναι άραγε δυνατή η σωτηρία εκτός Εκκλησίας; Δεν αποχωρίζει έτσι ο μακάριος Αυγουστίνος τον Χριστιανισμό από την Εκκλησία; Δεν παραδέχεται τη δυνατότητα υπάρξεως Χριστιανισμού χωρίς Εκκλησία; Σε όλα αυτά τα ερωτήματα δίδεται αρνητική απάντηση από τον μακάριο Αυγουστίνο. Τη χριστιανική ζωή που οδηγεί στη σωτηρία ο μακάριος Αυγουστίνος την εγγράφει μόνο στην Εκκλησία και εκτός Εκκλησίας τέτοια ζωή δεν μπορεί να υπάρξει.

Το γεγονός ότι οι αποκομμένοι από την Εκκλησία φυλάσσουν κάτι από τον εκκλησιαστικό πλούτο δεν προσφέρει απολύτως καμιά ωφέλεια, αλλά μόνο βλάβη. Πως έτσι; Διότι, απαντά ο μακάριος Αυγουστίνος, όλοι οι αποκομμένοι από την Εκκλησία δεν έχουν αγάπη. Ο Χριστός υπέδειξε ένα σημείο με το οποίο μπορεί κάποιος να γνωρίσει τους μαθητές του. Το σημείο αυτό δεν είναι η χριστιανική διδασκαλία, ούτε και τα μυστήρια, αλλά μόνον η αγάπη. «Εν τούτω», είπε Εκείνος στους μαθητές Του «γνώσκονται πάντες ότι εμοί μαθηταί εστέ, εάν αγάπην έχητε εν αλλήλοις» (Ιω. 13, 35).

Τα Μυστήρια δεν σώζουν εάν εκείνος που τα δέχεται δεν έχει αγάπη. Ο Απόστολος λέγει: «Εάν... ειδώ τα μυστήρια (sacramenta) πάντα..., αγάπην δε μη έχω ουδέν ειμί» (Α Κορ. 13,2). Προφήτευσε ο Καϊάφας αλλά κατεκρίθη. Αυτός ο ίδιος ο χωρισμός από την Εκκλησία είναι η μεγαλύτερη αμαρτία, η οποία αποδεικνύει ότι στους σχισματικούς δεν υπάρχει αγάπη.

Ο αναγεννημένος στο βάπτισμα αλλά μη ενωμένος με την Εκκλησία δεν έχει κανένα όφελος από το βάπτισμα επειδή δεν έχει αγάπη. Το βάπτισμα αρχίζει να είναι σωτήριο γι' αυτόν τότε μόνο, όταν ενώνεται με την Εκκλησία. Η Χάρις του βαπτίσματος δεν μπορεί να καθαρίσει από τις αμαρτίες εκείνον ο οποίος δεν ανήκει στην Εκκλησία. Η ενέργειά του κατά κάποιον τρόπο παραλύει από την επιμονή της καρδιάς του σχισματικού στο κακό, δηλαδή στο σχίσμα. Έτσι, καθώς ο βαπτιζόμενος, αμέσως μετά το βάπτισμα μπαίνοντας στο σκοτάδι του σχίσματος, διακρίνει την αμαρτωλότητά του, την απουσία δηλαδή απ' αυτόν της αγάπης, ευθύς και οι αμαρτίες επιστρέφουν σ' αυτόν.

Ότι οι συγχωρημένες αμαρτίες επιστρέφουν αν δεν υπάρχει αδελφική αγάπη, το έδειξε χειροπιαστά ο Κύριος όταν μίλησε για τον δούλο στον οποίο ο κύριός του χάρισε το χρέος 10.000 ταλάντων. Όταν ο δούλος εκείνος δεν σπλαχνίστηκε τον συνδουλό του, που του όφειλε 10 δηνάρια, τότε ο κύριος διέταξε να του δώσει

πίσω όλα όσα του όφειλε. Όπως εκείνος ο δούλος για ένα χρονικό διάστημα έλαβε άφεση του χρέους έτσι και ο βαπτιζόμενος εκτός Εκκλησίας επίσης για κάποιο χρονικό διάστημα ελευθερώνεται από τις αμαρτίες του, αλλά καθώς μετά το βάπτισμα παραμένει εκτός Εκκλησίας, τότε του καταλογίζονται εκ νέου όλες οι αμαρτίες που έκαμε πριν το βάπτισμα.

Τότε μόνο του συγχωρούνται οι αμαρτίες, όταν αγαπητικά ενωθεί με την Εκκλησία. Οι σχισματικοί στερούνται της ελπίδος της σωτηρίας όχι επειδή το βάπτισμά τους είναι ανενεργό, αλλά μόνο επειδή είναι εκτός Εκκλησίας και διάκεινται εχθρικά προς αυτήν. Τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος μπορεί να τη λάβει και να τη φυλάξει μόνο όποιος είναι ενωμένος εν αγάπη με την Εκκλησία.

Όποιος χωρίστηκε από την Εκκλησία, δεν έχει αγάπη.

Δεν υπάρχει αγάπη προς τον Θεό σε εκείνον που δεν αγαπά την ενότητα της Εκκλησίας. Ματαίως λέει ότι έχει χριστιανική αγάπη. Η αγάπη μπορεί να τηρηθεί μόνο σε ενότητα με την Εκκλησία, επειδή το Άγιο Πνεύμα ζωογονεί μόνο το Σώμα της Εκκλησίας. Καμιά νόμιμη και επαρκής αιτία δεν μπορεί να υπάρξει για να χωρισθεί κάποιος από την Εκκλησία. Όποιος απεκόπη από την Εκκλησία δεν έχει το Άγιο Πνεύμα, όπως και το αποκομμένο από το σώμα μέλος δεν έχει πνοή ζωής έστω κι αν για κάποιο διάστημα διατηρεί το προηγούμενο σχήμα του. Γι' αυτό όλοι οι αποκομμένοι από την Εκκλησία, όσο εναντιώνονται σ' αυτήν δεν μπορούν να είναι καλοί, ακόμη κι αν η συμπεριφορά τους φαίνεται αξιέπαινη. Αυτός καθ'αυτόν ο χωρισμός τους από την Εκκλησία τους κάμει κακούς.

Έτσι, κατά τη διδασκαλία του μακαρίου Αυγουστίνου, η Εκκλησία είναι έννοια πολύ στενότερη από τον Χριστιανισμό, όταν αυτός κατανοείται υπό την έννοια μόνο θεωρητικών θέσεων. Παραμένοντας κάποιος εκτός Εκκλησίας, μπορεί να είναι σε συμφωνία μ' αυτές τις θεωρητικές τοποθετήσεις. Για την ένωση με την Εκκλησία, είναι απαραίτητη εκτός αυτού η συμφωνία βουλήσεων (consensio voluntatum). Αλλά είναι φανερό ότι χωρίς αυτή την τελευταία, μόνη η θεωρητική συμφωνία με τη χριστιανική διδασκαλία είναι τελείως ανώφελη γιατί εκτός Εκκλησίας δεν υπάρχει σωτηρία. Στη ζωή ο Χριστιανισμός συμπίπτει τελείως με την Εκκλησία.

Οι απόψεις του αγίου Κυπριανού και του μακαρίου Αυγουστίνου, αν και φαινομενικά είναι λίγο διαφορετικές μεταξύ τους, καταλήγουν στο ίδιο ακριβώς συμπέρασμα: extra Ecclesiam nulla salus δηλαδή εκτός Εκκλησίας δεν υπάρχει σωτηρία. Σώζει τους ανθρώπους η αγάπη η οποία είναι Χάρης, δώρο της Καινής Διαθήκης. Εκτός Εκκλησίας είναι αδύνατο να τηρήσεις την αγάπη επειδή εκεί δεν είναι δυνατόν να λάβεις το Άγιο Πνεύμα.

Πηγή: Αναλόγιο, facebook